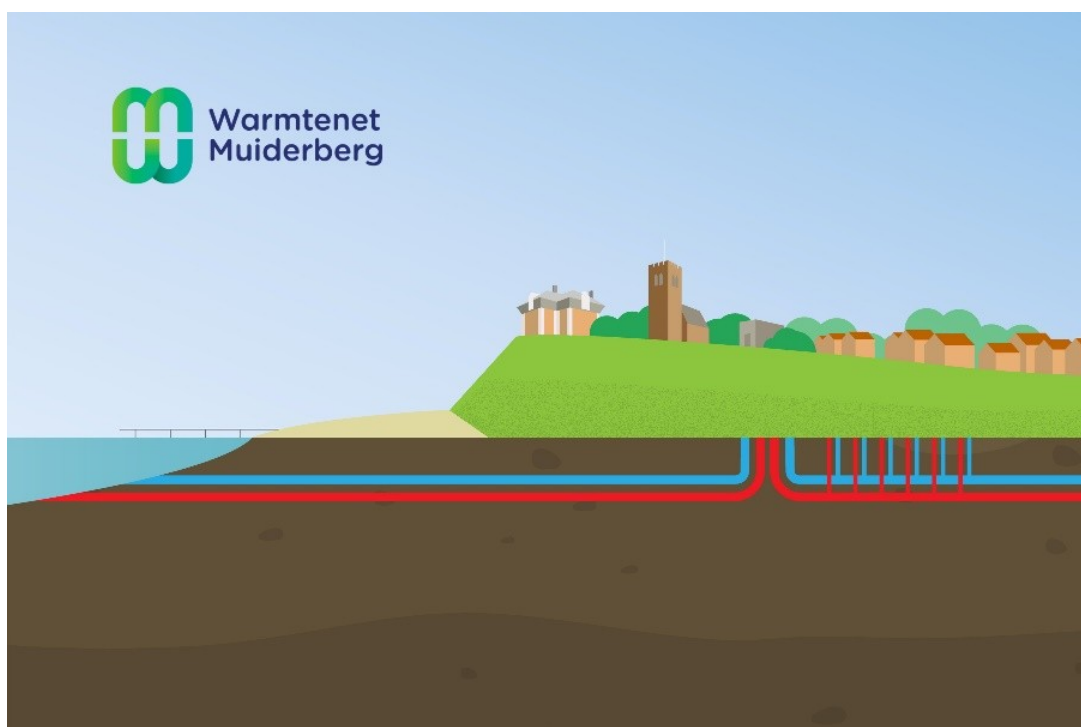

VERSLAG

Bewonersavond warmtenet Muiderberg
31 oktober 2023

wattn^u

gm gemeente
goisemeren

Aanwezig: 108 deelnemers .

Organisatie: Energiecoöperatie Wattnu, gemeente Gooise Meren

Gespreksleider: Madeleine Boerma

Verslag: Hidde Holl

Programma

Opening door Madeleine Boerma

DEEL 1: Presentaties

Bijdrage Hette Zijlstra, inwoner Muiderberg en bestuurslid Wattnu

Ik heb een droom. Die heb ik al vaker met jullie gedeeld. Dit heb ik al eens in de Kerk aan Zee verteld. En als de 100 mensen die er nu zijn betekent dat u enthousiast bent, gaat het warmtenet door. Ik ben blij dat niet alleen Wattnu hier staat, maar ook de gemeente Gooise Meren. Ik denk dat Muiderberg zeer geschikt is om van het gas af te gaan. We gaan elektrisch rijden, we gaan geen gas meer stoken en allemaal op de fiets door het dorp. We hebben mensen die het licht gezien hebben.

Toen we net begonnen hadden we tien tot vijftien mensen die enthousiast waren. Over vijftien jaar hebben we geen gas meer in Muiderberg. We moeten het collectief doen. We zijn een CO2 vrij en milieuvriendelijk dorp .

Filmpje: Hoe werkt het warmtenet?

Bekijk het filmpje hier: [Warmtenet Muiderberg – Duurzame en betaalbare warmte. Samen goed geregeld!](#)

Presentatie Jort Meijer, projectleider warmtenet Muiderberg/Wattnu

Zie ook PowerPoint presentatie (losse bijlage).

Waarom collectief en waarom niet individueel?

Er zijn meerdere mogelijkheden, één is een collectieve oplossing en één is een all electric oplossing waarmee ieder individueel een warmtepomp aanschaft en haar huis isoleert.

Het is goedkoper, beter en socialer om voor een collectieve oplossing te kiezen.

Dit is eigenlijk een ideale oplossing. Er zijn meerdere alternatieven voor het aanleggen van een warmtenet. We zouden kunnen zeggen: 'gemeente, leg maar een warmtenet aan' of Nuon of Vattenfall, maar iedereen betaalt dan teveel en je weet niet of het verkocht wordt en je weet ook niet wat je rechten zijn. We gaan daarom voor een coöperatief warmtenet.

Waar halen we de warmte vandaan?

De warmte halen die uit het IJmeer. Die halen we eruit zonder dat de temperatuur van het IJmeer daalt. In principe is het niks anders dan een warmtepomp die voor iedereen werkt.

We hebben een plan gemaakt van vier deelnetten wat voor iedereen werkt. Als alle wijken goed geïsoleerd zijn, kunnen we het temperatuur regime voor het warmtenet nog efficiënter maken.

Hoe zit het met de kosten?

We hebben gekeken naar de betaalbaarheid. We hebben de berekening gedaan en daar kwam uit dat een 70 graden warmtenet het beste werkt. Dit gaat uw huis prima verwarmen. Dit warmtenet heeft de laagste totale kosten in vergelijking met andere opties. Ook qua duurzaamheid is het de beste optie.

Hoeveel mensen moeten er meedoen?

Het percentage aansluitingen dat in een bepaalde periode wordt gerealiseerd noemen we de volloop. De volloop is de belangrijkste succesfactor.

Als iedereen meedoet gaan we het rendabel krijgen. Het doel is dat zoveel mogelijk mensen zeggen, 'ja dit wil ik'. Bewonerscommitment is dus heel belangrijk.

We hebben met de businesscase berekend dat het voor niemand duurder zou zijn dan een de huidige voorziening. Als we zorgen voor genoeg volloop, minimaal 70% van alle huishoudens die zich aansluiten, dan is de businesscase positief. Eventuele overwinsten worden vertaald in lagere tarieven. Voor de aanleg van het distributienet in combinatie met riool aanleg hebben we een pilot in de Eikenlaan gedaan, dat was twee jaar geleden.

Waar komt de centrale warmtepomp te staan?

We hebben gekeken waar we de productiefaciliteit neer kunnen zetten. Het vogelbosje ([andere benaming hiervoor kiezen](#)) lijkt de meest logische optie op het moment om de productiefaciliteit neer te zetten. Andere opties zijn in een school of een ander gebouw aan de overkant van de snelweg op grond van Rijkswaterstaat.

Hoe gaat het met de financiering?

Bij voorkeur financieren we met de waterschapsbank of de BNG. Deze rekenen lagere rentes en zijn bereid om langere aflossings termijnen te hanteren. Belangrijk omdat een groot gedeelte van de benodigde investering in buizen zit, die er voor 50 jaar liggen. Samenwerken met gemeente, warmtebedrijf en Wattnu/bewoners cruciaal is om dit tot een succes te maken.

Wat doet Wattnu?

Wattnu is er voor het betrekken van bewoners en zorgt voor het projectmanagement. Op andere vlakken is de gemeente dan weer nodig.

Samenvattend is een warmtenet een:

- Socialere oplossing
- Goedkopere oplossing
- Bewoners zijn mede-eigenaar.

Presentatie Benne Holwerda Gemeente Gooise Meren:

Waarom doet de gemeente iets met warmte of energie?

Als u in het klimaatakkoord kijkt, ziet u staan dat de gemeente een regierol heeft in de energietransitie. Ook zegt de minister van EZK dat warmtenetten voor 51% in de handen van een publieke entiteit moeten zijn.

We hadden als gemeente wel een inhaalslag te maken om te kijken naar deze regierol en denkwerk om de vraag te kunnen beantwoorden: Hoe doen we dat?

De ene regisseur is de andere niet.

Je hebt daar allemaal keuzes in te maken. De gemeente heeft de regierol.

De rol van de gemeente was in eerste instantie: evalueren. Waar staan we als gemeente?

We hebben een herverkenning gedaan. Dit hebben we gedaan aan de hand van een Total Cost of Ownership (TCO). Dit kan ik het beste uitleggen via het voorbeeld van een auto.

U wilt graag weten wat het u gaat opleveren, u kijkt ook naar de aanschafprijs, brandstof, verzekeringen etc. Zo gaat dat ook met een warmtenet.
Uit de TCO blijkt dat een warmtenet de meest duurzame en financieel haalbare optie is.

Als de CO2 verdisconteerd wordt, dan is de TCO van een warmtenet nog voordeliger.
[verwijzen naar plaatje in PowerPoint?] of hier opnemen?

Dan over de businesscase van een warmtenet.

Dit is een standaardplaatje dat je voor alle warmtenetten kan tekenen. In het begin heb je heel veel kosten en heel weinig inkomsten. En dat is de reden dat de gemeente daar een rol in speelt. Namelijk in de financiering.

We hebben de businesscase doorerekend, wat gebeurt als de inflatie verandert, wat gebeurt als dit ontstaat en wat als er dat... etc. Alle conclusies zeggen: **Het is haalbaar, maar je moet je voorbereiden op veranderlijkheden.** [uitleggen]

Als gemeente sturen we op de waarden betaalbaarheid, haalbaarheid, betrouwbaarheid, duurzaamheid en collectiviteit. En zijn we van plan om zelf ook deel te nemen in het warmtenet. Dat is aan de gemeenteraad, die moet daarover in het eerste kwartaal van 2024 een besluit nemen.

Waarom staan we als gemeente zo positief tegenover dit project?

Omdat het duurzaam is, omdat het lokaal is en als het warmtenet klaar is heb je in het dorp geen overlast gevende dingen meer, zoals grote ventilatiekasten warmtepompen.

Wat is de planning?

We willen graag dat het college instemt, dat de gemeenteraad instemt en dat de volloop goed is. Daarvoor is het belangrijk dat inwoners meedoen. Dat zijn de belangrijkste mijlpalen.

De besluitvorming in het college is eind 2023 en in de gemeenteraad in het eerste kwartaal van 2024. Als die besluitvorming positief is dan kan er in het tweede kwartaal van 2024 met de volloop aan de slag gegaan worden.

DEEL 2: Vragen aan het panel

Panelleden:

- Miel Jansen en Jort Meijer (energiecoöperatie Wattnu)
- Barbara Boudewijnse en Benne Holwerda (gemeente Gooise Meren)
- Sebastiaan van Zutphen (woningcorporatie Gooi en Om).
- Marc Diks (bewoner Muiderberg/energiecoach Wattnu)

Wat zijn in jullie ogen dé grote voordelen van het warmtenet in Muiderberg t.o.v.. de warmtepompen die her en der nu geplaatst worden?

Marc Diks: Wat mij als bewoner in een warmtenet zo aanspreekt is het collectief, iedereen kan meedoen. En ook dat het een nette oplossing is die weinig ruimte in beslag neemt. Veel tuinen in Muiderberg liggen dicht bij elkaar en met een warmtenet heb je geen geluidsoverlast van de buitenunits van individuele warmtepompen.

Wat we nu zelf individueel doen, hoeft niet als je wacht op het warmtenet. Je kunt wel al beginnen met isoleren.

Zijn er ook nadelen van een warmtenet?

Benne Holwerda: Je zou kunnen zeggen dat je bij het warmtenet niet veel te kiezen hebt. Je doet het of je doet het niet. Bij elektra bijvoorbeeld kun je je leverancier kiezen.

Bij het warmtenet zit je vast aan een leverancier. Als consument wordt je beschermd door ACM tariefstelling, betrouwbaarheid en zekerheid.

Een warmtenet, zoals we dat in Muiderberg voor ogen hebben, is een coöperatief warmtenet. Dat betekent dat u zelf wat te zeggen hebt, als klant/bewoner, want u bent mede-eigenaar. Door het warmtenet in handen te houden van de energiecoöperatie en de gemeente worden de belangen van een zo laag mogelijk energietarief goed behartigd.

Sebastiaan van Zutphen: Vanuit het huurdersperspectief, waar wij naar kijken, wij hebben 25% van de woningen in Muiderberg. Een warmtenet is ook voor ons financieel een aantrekkelijke oplossing. Zowel wat betreft de investering voor Gooi en Om als voor de lasten van bewoners.

Hoe groot acht u de kans dat dit project doorgaat?

Barbara Boudewijnse: Ik ben hier vanaf het begin bij betrokken, er was eerst maar één ambtenaar, en die had gehoord van een initiatief van bewoners. Ik vond dat een goed idee. Maar nu moeten we bewegen, we hebben het zoals we nu bij elkaar zitten, nog nooit gedaan. Ik ben enthousiast geraakt door Muiderberg, maar ook door de expertise die bij elkaar kwam. Want ik moet goed geadviseerd worden over de businesscase.

Gaandeweg leek dit de mooiste oplossing als het gaat om alle oplossingen die er zijn.

Er kwam van alles op ons pad, vanuit Wattnu en de gemeente, waardoor het complexer bleek. Uiteindelijk moeten we als gemeente een beslissing nemen of we financieel gaan instappen. We moeten voor alle 55 wijken in onze gemeente uiteindelijk miljoenen investeren. Als we dit allemaal zelf zouden doen, dat gaat niet werken en is niet haalbaar. Het college moet er over beslissen, daarna de gemeenteraad, dat is begin volgend jaar.

Die keuze is verbonden aan het verdere perspectief van het uitrollen van de energietransitie in de gemeente. Welke expertise hebben we nodig? Welke beslissingen moeten we nemen? We hebben natuurlijk een transitievisie warmte... En Muiderberg is de eerste wijk waar kan lukken om een collectieve oplossing te vinden.

Waarom de gemeente het belangrijk vindt?

Barbara Boudewijnse: Het is een oplossing voor een lange tijd. De opgave is uiteindelijk voor onze hele gemeente. Iedereen gaat uiteindelijk van het gas af.

Hoe groot is de kans, welke rol spelen jullie?

Miel Jansen: Wij zijn een energiecoöperatie, misschien goed om even uit te leggen wat dat is. We zijn een bewonerscollectief: burgers uit Gooise Meren. We werken voor, door en met elkaar. Met vrijwilligers: 110 actief. We hebben 1700 leden.

Wij hebben geen winstoogmerk, we zijn in principe een voetbalclub op het energiegebied ([?? @Miel?](#)).

We zijn met inwoners bezig met energie besparen, maar ook energie opwekken. We zijn bijvoorbeeld bezig met zonnepanelen op de sporthal in Muiden en we komen veel bij inwoners thuis, ook in Muiderberg. Maar ook zijn we actief met de warmtetransitie: hoe gaan we van het aardgas af?

Het warmtenet is de goedkoopste, mooiste, schoonste, duurzaamste oplossing voor Muiderberg. We willen zelf aan het stuur zitten, niet een commerciële partij. En de rekensommetjes zijn helder.

Kunnen jullie tijdlijn schetsen van de aanleg van het warmtenet Muiderberg?

Jort Meijer: in het eerste kwartaal van 2024 benaderen we het ontwikkelfonds dat het ministerie aan energie samen heeft toegezegd. En werken we de technische kant verder uit. Dan gaan we financiering aanvragen. Eind volgende jaar willen we de financiering rond hebben, zodat we in de eerste helft van 2025 kunnen starten met de aanleg.

Dat gaat stap voor stap. De meest logische fasering lijkt: Van der Helstpark, Florisberg en Eikenlaan. Er komt dan eerst een tijdelijke opweklocatie.

Daarna Buitendijken, vervolgens de rest van het dorp zoals de Brink, Tesselschade park en Kroger plantsoen. De Florisberg in de eerste fase meenemen met 60 woningen in één gebouw, heeft een extra positief effect op de volloop en de businesscase. Daarom willen we die ook graag in de eerste fase aansluiten.

Wat is verstandig om als bewoner/eigenaar van de woning te doen ter voorbereiding?

Marc Diks: Het geldt dat je niet uitgeeft aan een warmtepomp, kun je aan isolatie besteden. Je kan echt slagen maken eventueel met hulp van een energiecoach. Zeker de oude huizen. Glas bijvoorbeeld. Enkelglas zie ik nog steeds. Met isoleren zorg je dat je klaar bent voor het warmtenet en bespaar je energie.

Wat slim is: doe de 'Zet m op 60 test'. Als je in de winter je cv-ketel op 60 graden zet en je zit er comfortabel bij, dan ben je klaar om aan te sluiten. Kijk op onze website (wattnu.org) voor informatie en bijeenkomsten over isoleren.

Vragen uit de zaal

Mijn CV ketel hangt op zolder kan dat blijven met een warmtenet?

Jort Meijer: We proberen in principe zoveel mogelijk de bestaande situatie te eerbiedigen, maar wel het liefst zo uniform mogelijk. Er is maatwerk mogelijk, we proberen het warmtenet standaard aan te sluiten. De warmtewisselaar in je woning is klein (vergelijkbaar met je gasmeter) en kan makkelijk geplaatst worden.

Zijn er al andere gemeenten op warmtenetten?

Jort Meijer: Zeker, er zijn veel gemeenten die al warmtenetten hebben, onder andere Amsterdam, Utrecht en Rotterdam. Op dit moment zijn heel veel coöperatieve warmtenetten in ontwikkeling. Als Gooise Meren zitten we in de kopgroep, maar we leren ook veel van degene die ons voor zijn.

De bestaande warmtenetten zijn vooral in nieuwbouw wijken, maar zijn er ook al bestaande warmtenetten op oudere wijken?

Sebastiaan van Zutphen: In de grote steden zijn ook bestaande wijken op warmtenetten aangesloten.

Wat kost dit de burger?

Jort Meijer: We hebben natuurlijk gekeken naar de kosten en het wordt niet duurder dan nu. In ons aanbod is het vastrecht 50% goedkoper dan het maximale ACM-tarief. De variabele kosten zijn gelijk aan ACM tarief. Voor de bewoners is dit goedkoper dan het alternatief. De aansluitkosten per woning van 3325 euro, is precies het bedrag dat u aan subsidie krijgt om aan te sluiten op het warmtenet. Wel is koken op inductie koken bijvoorbeeld een voorwaarde. De kosten daarvoor (omzetten) zijn voor eigen rekening.

Warmtenetten werken nu met restwarmte, aardgas, maar met aquathermie zijn die er al?

Sebastiaan van Zutphen: Collectieve warmtepompen op zijn er al 15 jaar of langer. Ook met aquathermie als bron. Dat gebeurt al heel lang.

Zijn er geen andere opties, zoals biomassa? En komt er niet 50% nog elektriciteit erbij?**Want iemand wilde zonnepanelen in de noord-polder leggen voor het warmtenet?**

Jort Meijer: Voor de hele koude dagen gebruiken we een zogenaamde piekketel als back-up. Warmte komt niet met 70 graden uit het IJmeer. Dus die stroom wordt ingekocht. Steeds meer stroom wordt duurzaam ingekocht. Dit doen we bij een coöperatieve energieleverancier.

Zorgt de locatie niet voor overlast aan mens en natuur? Ik hoor niet alleen maar positieve verhalen, hoe krijgen we iedereen mee?

De locatie staat nog niet vast, met veel steun vanuit inwoners en dus ook de gemeente kunnen we bijvoorbeeld ook de locatie op RWS-grond weer als serieuze optie gaan zien. Er zal nooit een ideale locatie zijn, want midden in een woonwijk kan je toch problemen krijgen met geluidsoverlast. Ook is de ruimte daar schaarser.

Miel Janssen: Volloop is de allerbelangrijkste succesfactor. Hoe staan de bewoners erin?

Gaan alle bewoners mee? Uit elk sommetje komt dat een warmtenet de beste oplossing is, als iedereen mee doet. We hebben iedereen nodig, anders gaat het niet vliegen.

Barbara Boudewijnse: We hebben een goed plan, de volloop is ook van belang voor de banken, zodat we een lening kunnen krijgen. Als het haalbaar is qua volloop is het te behalen. Een soort Kip en ei verhaal. Het mooie eraan qua coöperatieve element is dat je lokaal produceert, lokaal eigendom hebt en ook de revenuen lokaal hebt. Ik zet me er als wethouder, volledig voor in.

Is er een tussenoplossing om wat te huren? Wat is een mogelijke tussen oplossing?

Marc Diks: Vanuit Wattnu kunt u een ketel huren. Op dit moment zijn er ook veel ketels die tweedehands worden aangeboden. Mark en Tim de Haan, de loodgieters in ons dorp kunnen u helpen met een tweedehandsketel.

Kunnen de ketels worden doorgeschoven in de fasering? [onduidelijke vraag, toelichting]

Jort Meijer: We staan er zeker voor open om te kijken of ketels die in huizen hangen uit de eerste fase, gebruikt kunnen worden als tijdelijke ketel voor huizen die pas later aan de beurt zijn, maar wel aan vervanging van hun CV toe zijn.

Oude ketels zijn minder zuinig, toch? Ik kreeg ik een aanbieding om mijn kruipruimte te isoleren en dat zou me 8500 euro gaan kosten.

Marc Diks: Uit eigen ervaring, ja het klopt dat een nieuwe ketel duurzamer is. In mijn eigen huis gaan we zelfs naar 1/3^e van het voormalig gebruik met onze nieuwe ketel. Wat betreft de isolatie van de kruipruimte: nodigt u een energiecoach uit om met u mee te kijken. Want dat hoeft echt geen 8.500 euro te kosten.

Moet je dan niet in de tussentijd een hybride warmteoplossing hebben?

Marc Diks: Dat kan, maar die investering doe je dan in een tijdelijke oplossing. Is dat het waard? Bovendien: als iedereen een hybride- of warmtepomp heeft dan heb je geluidsoverlast in de tuinen vanwege de buitenunits.

De energievraag waar komt die energie vandaan?

En wat is de efficiëntie van de warmtepomp voor opwek?

Jort Meijer: De warmtepomp met de installatie heeft een gemiddelde SCOP (efficiency coëfficiënt) van 3 en is niet een huis- tuin- en keukenpomp.

De elektriciteit die we vanuit het net aantrekken, kopen we in via OM-energie, duurzaam en coöperatief. Op termijn willen we als Wattnu kijken hoe we in de toekomst dit lokaal kunnen opwekken, of gebruik maken van de windmolens aan de overkant van het IJmeer.

Ik zou graag willen dat mensen met kennis en ervaring mee gaan doen want we hebben iedereen nodig om dit in Muiderberg te laten slagen!

Wethouder Boudewijnse, heeft de gemeente nog andere warmtenetten op het oog?

Barbara Boudewijnse: in ongeveer 10 wijken (van de 55) lijkt de beste optie warmtenet te zijn. Door de waterplas kan dat hier, dat is heel fijn. Maar dat moet allemaal nog worden uitgezocht. Dat betekent ook dat er 45 wijken zijn waar dit niet mogelijk is.

Hoe zit dat met die volloop? Als alle bewoners ja zeggen? 70% meekrijgen wat is de volgende stap?

Jort Meijer: Als er morgen 50% bewoners zeggen we doen mee zitten we overmorgen bij de bank.

Sebastiaan van Zutphen: We zijn al lang in gesprek met Wattnu, als het voor ons een financieel aantrekkelijk voorstel wordt en de huurders stemmen in, dan zijn wij aan boord. En juist het coöperatieve en de kosten spreken ons aan. De businesscase is zo ingesteld dat de aansluitbijdrage niet betaald hoeft te worden, dat is voor ons als woningcorporatie natuurlijk goed, we hebben 20% van de woningen in Muiderberg in ons bezit.

De coöperatie zal ook geconfronteerd worden met extra kosten. Hoe zet je het positieve af tegen het negatieve?

Miel Janssen: Zo'n warmtenet ligt er voor 50-60 jaar. Na 30 jaar is het schuldenvrij, dus daarna ga je reserveren voor een nieuwe installatie. Het overgrote deel van de investering zit in de buizen, dus het tweede deel kun je ook echt al winsten gaan boeken. Later moet de warmtepomp vervangen worden, maar de buizen blijven liggen.

Steeds kwamen jullie erop uit dat dat het financieel de beste oplossing is?

Miel Janssen: ja jaren geleden met het eerste sommetje, daarna het tweede sommetje ook, en het derde en laatste sommetje met de nieuwe energieprijzen blijkt ook weer te kloppen.

Benne Holwerda: Het is typisch dat warmtenetten het in het begin lastig hebben. Dat is de reden dat we als gemeente ook juist in de beginfase ene rol spelen want de bedrijfskosten kwetsbaar.

Ik hoor nu dat de Gemeente mede-eigenaar zal worden, maar hoe groot is de kans dat de gemeente hun aandeel niet verkoopt aan een andere commerciële partij?

Barbara Boudewijnse: Het is een beetje op de zaken voorop lopen, maar dat zijn dingen die we van te voren te besluiten met elkaar. Lokaal eigenaarschap is belangrijk en is ook een voorwaarde van het rijk. Daarbij is het met alle nieuwe en aankomende wetgeving ook niet zo simpel meer om als gemeente je aandeel te verkopen.

Wordt de warmte aan het hele dorp aan het hele dorp op dezelfde manier doorgegeven?

Jort Meijer: Ja dat is gegarandeerd.

Volloop? Hebben we daar een formulier voor?

Marc Diks: Ja je kan nu je handtekening zetten onder een intentieverklaring op de website.

Jort Meijer: Deze intentieverklaring is niet bindend. Op enig moment gaan we voorlopige leveringscontracten opstellen. Als de prijs niet rendabel is, dan kun je er nog steeds vanaf. We zijn coöperatief: dus als u lid bent van Wattnu, kunt u in de Algemene Leden Vergadering (ALV) ook meepraten over het warmtenet. Voor elke beslissing beslissen we samen met u op de ALV. Ook over de gemeentelijke deelname etc.

We hebben het gehad over 'warmtenet-ready', Bert Hensbergen (uit de zaal) kun je tips geven?

Bert Hensbergen: Er zijn inderdaad veel cowboys op de markt, die allemaal geld willen verdienen. Wij van Wattnu niet en willen graag bij u langs komen. Wilt u coach worden u krijgt een opleiding en kunt aan de keukentafel bij mensen advies gaan geven. We stoppen er samen energie in.

Daarnaast: maak gebruik van een warmtescan van uw woning. We gaan straatacties doen in Paulus Potter en Ruysdaallaan. We nodigen mensen uit om langs te laten komen en met warmtecamera's een beeld maken waar er energie wordt gelekt. Zo kunnen we per straat aangeven waar je mee aan de slag kunt.

Binnenkort gaan we ook in Buitendijken aan de slag: roep de hulp van Wattnu in.

Madeleine Boerma dankt alle aanwezige inwoners en de panelleden voor hun inzet en rondt de avond af.